

FOTO: THINKSTOCK

Wie heeft het beheer na de dood?

Tom Loonen

De ene grootbank gaat anders om met de beleggingsportefeuille van een overledene dan de andere. Verdiep u vooraf in de consequenties.

Stel u bent alleenstaand en op leeftijd. Uw vermogen laat u beheren door een vermogensbeheerder bij een bank. Wat gebeurt er met die beleggingsportefeuille op het moment dat u komt te overlijden? Wellicht heeft u hier niet bij stilgestaan, maar feit is dat uw erfgenamen ongewenst vermogensrisico kunnen lopen als de spelregels niet bekend zijn.

Er zijn grofweg drie belangrijke momenten te onderscheiden. In eerste instantie zal de vermogensbeheerder (nog) geen contact hebben gehad met executeur of erfgenamen. Weet de bank wel van het overlijden maar heeft zij geen nieuwe instructies, dan ontstaat een vacuümperiode. In tweede instantie zal er contact worden gelegd met de executeur en/of erfgenamen. Hoe wordt het beleggingsproces bepaald in deze periode? Vervolgens ontstaat de derde situatie, waarin er geen contact (meer) is met de executeur, maar met alleen de erfgenamen.

Wezenlijke vraag gedurende de eerste maanden na overlijden is of het beheer gecontinueerd wordt zoals bij leven is afgesproken. En zo niet, wie bepaalt dan het beleggingsbeleid?

Een rondje langs de grootbanken ING, Rabobank en ABN Amro leert dat iedere bank iets ander beleid erop toepast. Alle trachten zo snel mogelijk met de erfgenamen of executeur in contact te komen. 'Zolang nog niet bekend is wie de bevoegde contactpersoon is, zullen er bij Rabo geen advies- of beheerhandelingen verricht worden in de portefeuille', vertelt Hans Reuchlin, productmanager Private Banking bij de bank. 'Er is namelijk niet bekend wat de wensen zijn van de nieuwe rechthebbende(n)'.

ABN Amro hanteert een ander beleid. In haar Voorwaarden Vermogensbeheer staat dat het beheer 'op een bepaalde ma-

nier' voor maximaal twaalf maanden doorgaat. Is de portefeuille offensief ingericht, dan past de bank de beleggingen aan naar het meest defensieve risicoprofiel zodat er nooit te risicovolle beleggingen in de portefeuille achterblijven. Bij ING vertelt woordvoerder Reinier Steffens dat zolang er geen contact is met de erfgenamen of executeur, het beheer wordt gehandhaafd.

Wanneer eenmaal contact is gelegd handelen de drie banken ieder ook op een andere manier. Bij Rabobank wordt er overleg gevoerd met de erfgenamen. Pas nadat de bevoegde persoon is vastgesteld zullen eventuele transacties doorgevoerd worden.

ABN Amro gaat eveneens het gesprek aan met de bevoegde nabestaanden om te bezien of en hoe er belegd moet worden. Komt men niet tot een overeenstemming binnen twaalf maanden, dan zet ABN Amro 'binnen een redelijk korte termijn' het beheer stop. Dat doet de bank door alle beleggingsproducten te verkopen en de opbrengst te stallen op een spaarrekening op naam van de erfgenamen.

Bij ING heeft de executeur-testamentair de bevoegdheid beheerhandelingen te verrichten met betrekking tot de nalatenschap. Over inhoudelijke wijzigingen in het te voeren beleggingsbeleid overlegt ING echter altijd met de erfgenamen.

Alle drie de grootbanken gaan samen met de erfgenamen na of vermogensbeheer nog een passende dienstverlening is en vervolgens welke beleggingen dan ge-

schikt zijn. Met alle erfgenamen wordt, indien zij klant blijven, een nieuw risicoprofiel opgesteld. Zij worden behandeld als nieuwe klant.

Maar hoe staat het met de zorgplicht van de bank? Die eindigt niet zonder meer door het overlijden van de cliënt. Zo kent het Burgerlijk Wetboek een zogenoemde 'postcontractuele verplichting', waarbij de opdrachtnemer geacht wordt 'al datgene te doen wat omstandigheden in het belang van de wederpartij eisen'. Deze verplichting gaat spelen op het moment dat de opdracht aan de bank om te beleggen eindigt door het overlijden van de cliënt. Daarnaast blijkt dat de bank bevoegd blijft om na beëindiging van de volmacht gedurende maximaal een jaar 'rechtshandelingen te verrichten, die niet zonder nadeel kunnen worden uitgesteld'.

Ook het beperken van beleggingsrisico's kan hieronder vallen. Vraag blijft natuurlijk wat daaronder wordt verstaan. Individuele afspraken (bij leven) hierover zijn niet mogelijk, maar wel kunt u een familielid mederekeninghouder maken of een (notariële) volmacht verstrekken die ook na overlijden nog beschikking geeft over de portefeuille. Het beleggingsbeleid zal dan voortgezet worden zoals u dat zou wensen.

Tom Loonen is associate professor aan de VU-VBA opleiding en directeur bij Bank Insinger de Beaufort nv. Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel.

Gevaar
Erfgenamen
lopen risico als
spelregels niet
bekend zijn

Cruciale vraag
Wordt beheer
gecontinueerd
zoals bij leven
afgesproken?

Voorwaarde
Banken moeten
duidelijk beleid
voeren, dat is in
ieders belang

